

Aandachtspunten veilig online onderwijs (inclusief voorbeeld ouderbrief)

1. Gebruik Microsoft Teams voor het geven van online lessen

Binnen ZAAM gebruiken we Office 365 van Microsoft, inclusief de functionaliteiten Microsoft Teams en Microsoft Stream. Deze functionaliteiten worden ondersteund vanuit ZAAM, hier is ervaring mee opgedaan en hier worden ook trainingen in aangeboden door de ZAAM academie. Met Microsoft heeft ZAAM afspraken gemaakt en het systeem is relatief veilig.

Wil je een ander systeem gebruiken, overleg dan met de IBP-adviseur.

Het gebruiken van 'gratis' consumentenapps zoals Facebook Messenger, Whatsapp en Skype wordt in elk geval afgeraden (<https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/nieuws/veilig-thuiswerken-tijdens-de-coronacrisis>), evenals het gebruik van Zoom.

2. Breng leerlingen en docenten alleen in beeld als dat echt nodig is

Organiseer onlinelessen op een manier die zo min mogelijk impact heeft op de privacy van leerlingen én leerkrachten. Bijvoorbeeld liever de les via een livestream door leerlingen thuis laten volgen, waarbij alleen de docent en het bord in beeld zijn, dan videobellen via Teams waarbij alle leerlingen in de klas en thuis voor elkaar zichtbaar zijn.

Blijf continue de vraag stellen of het voor het doel echt nodig is beelden van leerlingen en/of leerkrachten te verwerken en of je niet met minder persoonsgegevens hetzelfde doel kunt bereiken. Waar bijvoorbeeld een offline huiswerkopdracht of een instructiefilmpje ook kan volstaan, kies dan voor deze optie.

Als een docent een les op wil nemen, laat dit dan vooraf besproken worden met de directie. Is het echt nodig om de les op te nemen (bijvoorbeeld omdat een deel van de leerlingen niet aanwezig kan zijn en de les later die week terug moet kunnen kijken)? Dan mogen in beginsel geen leerlingen te zien zijn. Geef daarom van te voren aan wanneer de opname start. Zo weten leerlingen wanneer zij hun microfoon en camera moeten uitzetten. Als leerlingen wel in beeld gebracht moeten worden of te horen moeten zijn, dan dient vooraf toestemming te worden gevraagd voor de opname.

3. Bewaar beelden en chats niet langer dan nodig

Verwijder via chat gestelde vragen of gemaakte opmerkingen direct na de les. Als de les is opgenomen of nog ergens beschikbaar is, sla deze dan op op een plek die veilig is en verwijder de opnames zodra het niet langer nodig is ze te bewaren. Vaak zal dat niet langer dan een paar dagen zijn. Leg intern op school goed vast hoe dit geborgd wordt en wie hiervoor verantwoordelijk is.

Let ook op de manier waarop je de les aanbiedt en gebruik ook daarbij zo min mogelijk persoonsgegevens: laat leerlingen hun schoolaccount gebruiken, en geen privé account, om in te loggen.

4. Informeer leerlingen en ouders en docenten

Belangrijk bij het gebruik van videobellen is het helder informeren van leerlingen, ouders én docenten. Onderwerpen die daarbij aan bod moeten komen zijn:

- hoe de school het onderwijs gaat verzorgen en waarom hiervoor is gekozen (doel en noodzaak verduidelijken). Nu de lockdown weer in gaat is de noodzaak duidelijk, maar ook

in andere gevallen kan gekozen worden voor online onderwijs, als leerlingen om andere redenen fysiek niet aanwezig kunnen zijn bij de klassikale les. Online onderwijs wordt in alle gevallen aangeboden om ervoor te zorgen dat leerlingen zo min mogelijk leerachterstand oplopen en om de continuïteit van het onderwijs te kunnen waarborgen. Dit is direct de AVG grondslag voor online onderwijs: het is nodig voor het uitvoeren van een taak van algemeen belang.

- dat gewerkt wordt met Microsoft Teams en dat met Microsoft afspraken zijn gemaakt zodat het gebruik hiervan veilig en met goede privacy-waarborgen kan plaatsvinden. Geef ook aan hoe het videobellen praktisch gezien zal werken (inlog via schoolaccount Magister);
- welke persoonsgegevens worden verwerkt, hoe zorg je er als school voor dat zo min mogelijk persoonsgegevens worden verwerkt, en hoe lang worden de persoonsgegevens bewaard, met wie worden gegevens gedeeld;
- dat de privacyverklaring op de verwerking van toepassing is en leerlingen, ouders en docenten de rechten die daarin omschreven staan kunnen uitoefenen (en bijvoorbeeld bezwaar kunnen maken) door een bericht te sturen aan de privacy-contactpersoon van de school.

Een voorbeeld brief die gebruikt kan worden om ouders en leerlingen te informeren staat hieronder.

5. *Spreek in een gedragscode de regels met elkaar af*

Verder is het verstandig de informatie te combineren met een gedragscode voor leerlingen. Daarin spreek je bijvoorbeeld af dat lessen niet mogen worden opgenomen en op social media mogen worden geplaatst en dat de schoolregels ook online gelden.

Geef in de gedragscode ook aan waar leerlingen en docenten terecht kunnen als de gedragscode wordt overschreden en welke stappen de school neemt als deze wordt overtreden. Neem deze stappen ook daadwerkelijk bij overtreding.

Begin iedere online les met instructies over de verwachting in gedrag van de leerling, zoals omschreven in de gedragscode maar ook bijvoorbeeld hoe ze kunnen aangeven dat ze een vraag hebben of over het uitzetten van hun microfoon.

Een voorbeeld gedragscode is opgenomen in onderstaande voorbeeldbrief. Voor andere voorbeelden van gedragscodes wordt verwezen naar de privacy tegel onder 'les op afstand'.

Meer tips over les op afstand?

De Autoriteit Persoonsgegevens geeft online nog meer informatie en antwoord op vragen over [onderwijs tijdens corona](#) en in een [aanbevelingen voor online videobellen in het onderwijs](#). [Hier](#) staat ook veel informatie over de specifieke aandachtspunten bij online toetsen en surveilleren.

Ook op de website www.lesopafstand.nl biedt informatie over lesgeven op afstand en waar rekening mee te houden. Deze website is een samenwerking tussen Kennisnet, de VO-raad en het Ministerie van OCW.

VOORBEELDBRIEF AAN OUDERS EN LEERLINGEN

Beste leerlingen en ouders,

In lijn met de nieuwe overheidsmaatregelen organiseren we ons onderwijs met ingang van woensdag 16 december a.s. zoveel mogelijk online en op afstand. Zoals het er nu naar uit ziet zal dit in elk geval tot en met 17 januari 2021 het geval zijn. Hoewel we dit zeer betreuren en we ons bewust zijn van de beperkingen die dit met zich meebrengt, hebben we medio maart, tijdens de eerste lockdownperiode veel ervaring met afstandsonderwijs opgedaan.

Voor de online lessen via videobellen gebruiken we binnen alle ZAAM scholen de software Microsoft Teams. Met Microsoft zijn afspraken gemaakt zodat het gebruik hiervan veilig en met goede privacy-waarborgen kan plaatsvinden. Leerlingen ontvangen voor hun online lessen een uitnodiging via Magister en kunnen inloggen met hun schoolaccount.

Tijdens de online lessen zullen mogelijk beelden en stemmen van leerlingen te zien en te horen zijn, wanneer de docent bijvoorbeeld de aanwezigheid controleert of bij noodzakelijke interactie in de les tijdens het stellen en beantwoorden van vragen. Ook kan tijdens de les gebruik gemaakt worden van de chat functie in Microsoft Teams om vragen te stellen of opmerkingen te maken. [school] zal de online lessen in principe niet opnemen en bewaren en de chatberichten zullen na elke les worden verwijderd. Lessen worden alleen opgenomen als dat noodzakelijk is, bijvoorbeeld om de les terug te kunnen kijken. In geval de les wordt opgenomen worden leerlingen daarover vooraf geïnformeerd en wordt hen gevraagd hun camera en microfoon uit te zetten. Eventuele opnames worden niet langer bewaard dan noodzakelijk [geef indien mogelijk een concrete, korte termijn], worden opgeslagen in een beveiligde omgeving [maak dit zo concreet mogelijk] en zijn alleen toegankelijk voor leerlingen en medewerkers van school die hier toegang toe moeten hebben.

Om ervoor te zorgen dat de online lessen goed verlopen, hebben we een gedragscode opgesteld. Deze hebben we als bijlage bij deze brief gevoegd en is ook te vinden op [link naar website]. Ouders en leerlingen worden geacht zich daaraan te houden.

Voor vragen kunt u contact opnemen met [naam contactpersoon school]. Omdat bij online lesgeven persoonsgegevens worden verwerkt (beelden, stem en chatberichten) Dat geldt ook als u bezwaar heeft tegen het verwerken van persoonsgegevens van uw kind in het kader van online onderwijs. Voor meer informatie over dit en andere rechten die u heeft met betrekking tot de persoonsgegevens van uw kind verwijs ik naar ons privacyreglement [link].

[Evt persoonlijke, positieve noot toevoegen]

Met vriendelijke groet,

[directeur school]

[Voorbeeld] Gedragscode online onderwijs [school]

Vorbereiding:

- Werk in een rustige omgeving waar je niet makkelijk gestoord wordt. Het is niet de bedoeling dat anderen, zoals ouders/verzorgers/huisgenoten, meekijken en/of luisteren.
- Zorg vooraf dat je techniek werkt en getest is, gebruik bij voorkeur 'oortjes' of een koptelefoon;
- Gebruik een device dat beveiligd is met een wachtwoord en gebruik een veilige en sterke netwerkverbinding (bijvoorbeeld via kabel, VPN of een met wachtwoord beveiligde wifi);
- Zet in Microsoft Teams achtergrondvervaging aan, zodat de omgeving niet zichtbaar is.
- Je camera staat in ieder geval aan aan het begin van de les en op die momenten dat de docent daarom vraagt. De microfoon zet je aan op het moment dat je iets wil vragen of antwoord moet geven op een vraag van de docent.

Gedragsregels:

- Je neemt alleen deel aan videolessen waarvoor je bent uitgenodigd en bent gedurende de gehele les aanwezig.
- Het is niet toegestaan om foto's (incl. schermafbeeldingen), video's en/of geluid van de online lessen op te nemen, op te slaan, bewerken en/of delen op sociale media. Dat geldt ook voor anderen zoals ouders/verzorgers/huisgenoten. De rechten op het beeldmateriaal van online lessen liggen bij de school.
- Als je iets niet zou doen in real life, doe het dan ook niet online. De reguliere regels van school gelden ook online: bijvoorbeeld [*invullen wat van toepassing is: denk aan gedragsregels ICT, het schoolreglement, social media beleid, veiligheidsbeleid, anti pest protocol etc*].
- Verder is het uiteraard verboden strafbare feiten te plegen, zoals bijvoorbeeld:
 - Het opslaan of delen van illegale en/of bestanden met ongewenste en strafbare inhoud (bedreigend, beledigend, seksueel getint, racistisch dan wel discriminerend)
 - Het gebruik van illegale software en/of het omzeilen van licenties
 - Inbreken in systemen of accounts van school of anderen.

Als je weet of vermoed dat deze gedragscode wordt overgeschreden, neem dan contact op met [**contactpersoon school**].

Na een melding zal een onderzoek worden ingesteld. Bij overtreding van het tweede deel van deze gedragscode (de gedragsregels) worden (juridische) maatregelen genomen, afgestemd op de ernst van de overtreding [*bij voorkeur specifiek maken, bijvoorbeeld: variërend van een waarschuwing tot schorsing of zelfs verwijdering*]. Alle correspondentie in verband met de overtreding wordt opgenomen in het leerlingendossier. Als er sprake is van een (mogelijk) strafbaar feit, zal door [**school**] aangifte bij de politie worden gedaan.